

Katedra technologie a řízení konfekční výroby

Předmět:

DĚJINY ODĚVNÍ KULTURY

Téma seminární práce:

Oděv Mezopotámie

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI UNIVERZITNÍ KNIHOVNA	
Přir. č.	2130649
Signat.	B15033
Kč	

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146180979

Vypracovala: Alena Pernicová,
3. ročník BS/TŘOV,
2009/2010.

Oděv Mezopotámie (3000 – 6000 př. n. l.)

Jméno území ležící v Asii mezi řekami Eufrat a Tigris se během věků mnohokrát změnilo a dnes je známo pod jménem, které mu dali Řekové - Mezopotámie znamenající „Meziříčí. Mezopotámie zůstávala pro všechny okolní státy tajemstvím, neboť byla jednou z nejnepřístupnějších zemí. Na západě se rozléhala velká poušť, na severu a na východě neprostupné hory a močály, z jihu bránili přístupu piráti. Mezi první národy obývající tuto oblast patřili Sumerové a Akkáďové . [1]

Architektura má funkci obrannou, obytnou a náboženskou. Pro nedostatek kamene se ke stavbám používaly z počátku nepálené, později pálené cihly. Hradby mezopotamských paláců působily velmi dekorativně, obloženy glazurovanými cihlami s ornamenty a reliéfy lvů, draků a válečníků.

Z tohoto období se také dochovaly hliněné destičky s vyrytými znaky klínového písma. [2]

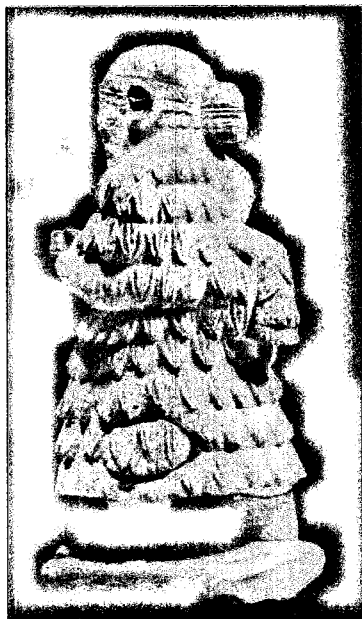
Oděvní materiály

V nejstarších dobách sloužily k oděvu kožešiny a hladké kůže místních zvířat. Od 6. tis. př. n. l. se začaly zhotovovat oděvy z lněného plátna (Sumerové jsou považováni za zřejmě první pěstitele), od 3. tis. př. n. l. se místo lnu užívá ovčí vlna, později ji začíná nahrazovat bavlna nebo také hedvábí.

Příze se z počátku užívala v přírodním zbarvení, takže převládaly oděvy rezné, bílé a černé. Později se objevuje barva červená, ale vzhledem k vysoké ceně se používá jen na lemech šatu nebo pro roucha panovníků. S rozvojem barvířství ve 2. tis. př. n. l. se objevuje barva modrá, modrozelená, žlutozelená, hnědá, šedá a rozšiřuje se uplatnění červené. Existovaly i tkaniny pestře vzorované či barvené vzácným purpurem. Převážná většina oděvů vznikala na tkalcovském stavu a byla aranžována přímo na těle uživatele pomocí pásů, jehlic a spon. [1]

Mezopotamský oděv

Mezopotamský oděv známe pouze z reliéfů a plastik ve dvou podobách. A to v podobě *ovinovací sukně a kladeného pláště*. Oděvy byly zdobené stylizovanými chomáčky po celé ploše nebo pásy ve tvaru lístků jazyků aranžované na lemy a jiné části oděvu. Tyto chomáčky byly zřejmě zhotoveny z jiného materiálu. [3]

Obr. 1: Lamkimari, král Mari v plášti a helmě, bílý kámen.

Mužský oděv

Ovinovací sukně (obr. 1) - ovíjela se kolem spodní části těla, v pase svázaná šňůrkou. Vzdušná sukně s délkou ke kolenům ze souvislé plochy huňatých materiálů, pak i hladký materiál, někdy i plisovaný. Zpočátku ji nosí příslušníci všech stavů, později jen manuálně pracující a bojovníci.

Ovíjený oděv (obr. 2) - ponechával volnou pravou část těla. Ceremoniální volánovitý oděv kladený na jedno rameno a náročně ovíjený.

Přehozy (obr. 3) - oblékali je jen muži, vojáci a knížata. Jedná se o pravouhlý kus tkaniny zdobený třásněmi.

Pláště (obr. 4) - byly šikmo aranžované přes jedno rameno (tógovitý oděv). Pod něj se oblékala ovinovací sukně.

Košilovitý oděv (obr. 5) - krátké, případně dlouhé rukávy a jednoduchý střih - základ civilizovaného oděvu všech věků. Nejčastěji v délce ke kolenům. Oděv byl společný pro všechny vrstvy společnosti, mohl být z jemnějšího nebo hrubšího materiálu, zdobený nebo prostý. [3]

Obr.1

Obr.2

Obr.3

Obr.4

Obr. 5

Ženský oděv

Ovinovací sukně (obr. 6) - původní sumerský oděv.

Aranžovaný oděv (obr. 7) - buď zcela těsný, nebo uvolněný záhyby. Působí, jako by byl vytvořen textilií, na které byly horizontálně našity volány. Ceremoniální volánovitý oděv kladený na jedno rameno a náročně ovíjený. Nosili ho muži i ženy.

Košilovitý oděv (obr. 8) - krátké, případně dlouhé rukávy a jednoduchý střih. [3]

Obr. 6

Obr.7

Obr.8

Úprava vlasů

Muži nosili dlouhé vlasy svázané stuhou nebo páskou kolem čela a hranaté vousy. Postupně bohaté kadeření (i vousů), paruky a přivazované vousy.

Ženy nosily kadeřené vlasy spadající na spánky, ale odkrývající čelo. Dlouhé vlasy do svázané uzlu.

Častým doplňkem byly diadémy a pásy, které zachycovaly vlasy a sloužily jako ozdoba. Mohly být různé barvy, často aby ladily s oděvem, popř. pestře vyšívané. Ve vyšších vrstvách společnosti se nosily čelenky z plíšků drahých kovů, zlatých nebo stříbrných obrouček. [1] [3]

Pokrývky hlavy

Pokrývka hlavy patřila mezi královské insignie. Za nepříznivých okolností, jako je zatmění měsíce nebo při smutku, bývalo předepsáno sejmut pokrývku a zahalit hlavu kusem oděvu.

Singhum – ozdobná čapka typu turbanu, chránící před prachem a pískem. [1] [3]

Obuv

Sumerové a Arkádové chodili bosí, sandály nosil jen král. Uzavřené boty až v době babylónské.

Oděvní doplňky

Jde především o opasky a pásy, jehlice a spony, které udržovaly aranžovaná roucha na těle v žádoucím tvaru, různé měšce a na drobnosti a cennosti, které chtěl mít uživatel při sobě a konečně také ozdoby a šperky - zlaté diadémy, náramky, některé vyrobené i z mědi, stříbra, také mušle, polodrahokamy a slonové kosti.

Pásy byly jednoduché uvazované stuhy a šňůry, jejichž převislé konce byly ukončeny třásněmi. Pásy byly bohatě zdobeny tkanými vzory nebo výšivkami. Za pásek se zasunovaly zbraně, přichycovaly pracovní nástroje, amulety, ale také symboly úředníků a kněží. Za pasem se také nosily i různé měšce. [1] [3]

Nedílnou součástí života byla samozřejmě kosmetika (oleje, masti, pudry) a lazebníci pro úpravu vlasů mužů i žen. [3]

Použitá literatura:

[1] Alena Štefková, Společnost ve starověké Mezopotámii z antropologické perspektivy, BP 2005, MU Brno.

[2] Poznámky ze stření školy.

[3] Dějiny oděvní kultury, TUL Liberec